דהכא אינצויי ליכא משום כבוד איכא: קטן פוחה מהו שיקרא

בחורה. גדול פוחח הוא דאסור משום ולא יראה בך ערות דבר

(דברים כג) אבל קטן אינו מוחהר או דלמא לא פליג מתני' בין

קטן לגדול: לדרוש במרכבה. דיחוקאל: פחתים. גומות:

כותני' כהן שיש בידיו מומין. לפי

שהעם מסתכלין בו ואמרינן במסכת

חגיגה (דף טו.) המסתכל בכהנים

בשעה שנושחין את כפיהן עיניו כהות

לפי שהשכינה שורה על ידיהן ח): גבו' בוהקניות. לונטייש בלע"ו:

עקומות. כפופות: עקושות. לנידיהן:

חיפני ובישני. כהן שהוא מאנשי

חיפה ומאנשי בית שאן מגמגמין

בלשונן הן: מפני שקורין לחלפין

עיינין ולעיינין אלפין. ואם היו עושין

ברכת כהנים היו אומרים יאר יער

ה' פניו ולשון קללה הוא כי יש פנים

עיניו זולפות דמעה: לא ישא את

כפיו. לפי שמסתכלין בו: דש בעירו

הוה. כבר היו רגילין אנשי עירו ולא

היו מסתכלין בו עוד. דש לשון

(ב) מרגיל כמו כיון דדש דש (בגיטין דף נו:): י) סטים. קרו"ג: בורגני

אף בלבנים לא יעבור. טעמא

מפרש בגמ': העושה חפלחו עגולה.

תפילין שבראשו עגולה כבילה וכאגוו:

סכנה. שלה תכנס ברחשו: וחין בה

מלוה. דמרובעות בעינן: נתנה על

מצחו. של רחש ושל יד על פס ידו:

הרי זו דרך המינות. שמבזין מדרש חכמים והולכין אחר המשמע כמשמען

. בין עיניך ממש ועל ידך ממש ורבותינו

דרשו במנחות (דף לז:) בגזירה שוה

בין עיניךי זה קדקד מקום שמוחו של תינוק לופס ועל ידך ל גובה היד

קיבורת בראש הזרוע שתהא שימה

כנגד הלב: על בית אונהלי. על בית

יד לבושו מבחוץ: הרי זה דרך

חילונים. בני אדם ההולכים אחרי

תפלה הלכה ב סמג

שם מוש״ע

עשין ג טוש"ע א״ח סי׳ קכח סעיף ל:

שה ב מייי שם טושייע שם סעיף לג: שם ג ד מייי שם טושייע שם סעיף ל: ע ה מייי שם הלכה א

טוש"ע שם סעיף לג: עא ו מיי פ"ח שם הלכה יב טוש"ע א"ח סי' נג

סעיף יב: עב ז ח מיי׳ פט״ו שם

הלכה ב טוש"ע א"ח ס" קכח סעיף ל: עג ט מי" שם טוש"ע שם

סעיף לב: סעיף לב: עד י מיי פייי שם הלכה ה טושיע אייח סיי נג סעיף יח: עה כ מיי פייד מהלי

תפילין הלכה ג: עו ל מיי׳ פ״ג שם הלכה

סעיף מח: עו מ מייי שם הלכה א

רבינו חננאל

דאי לאו הכי אתו אביו או

קטן קורא בתורה ומתרגם. פוחח פורס על שמע

שיקרא יוצר אור שתים

קורא כתורה ואינו עוכר

לפני התיבה להתפלל

י״ח ברכות בציבור ואינו נושא את כפיו משום

לבוש בגד קרוע ואין בבגדיו בתי ידים אלא

ידיו כמו ערומות. כמה

שלש שנים] כמה דמהלך

. עבדי ישעיהו פחח ויחר

תלת שנין. זו ושלש סון-משקין מת לו מת קורע, מת לו מת אחר מרחיק

שלש אצבעות וקורע, שלמו מלפניו מתחיל

מלאחריו. שלמו מלמעלה

מתחיל מלמטה, שלמו אלו ואלו ר' חייא בר

אדא דמן יפו אמר נעשה

ראה [מאורות] מימיו לא

יפרוס את שמע. כלומר

ונמצא מוציא שם שמים

לבטלה. **תניא** אמרו לו לר׳

ב... בביו יאת האו אותה מימיהם כך הסומא. ודחי

התם במרכבה באובנתא

רליבא [תליא] מלתא, שראיית׳ קל[ה דל]א בעינן חולם חלום ואף על פי שהוא ער. הכא [לענין]

ברכה בהנאה תליא מילתא

והסומא איז לו הנאה בכד.

ואחת לאחריה

:טוש"ע שם סעיף לט

ם ה ב מייי

בר:

כשאתה מגיע אצל וחכיתי לה'. קשה כיון שלא היה יכול לומר חי"ת א"כ היאך הורידו רבי לפני התיבה כשגזר תענית כדאי׳ בהשוכר את הפועלים (ב"ת דף פה:) והא אין מורידין לא מאנשי חיפה ולא מאנשי בית שאן לפי שקוראין לאלפין

עיינין ולעיינין אלפין וי"ל דכשהיה מתכוין לקרות החי"ת קורא אותה שפיר ע"י טורח אבל לא היה בקל ולפי שאמר ליה אליהו שעל ידו תמהר הגאולה לפיכך הורידו ש: אם היה דש בעירו מותר.ואפילו במומין שבידו כדאמר בירושלמי בההוא כהן דהוו ידיה עקישי אתא לקמיה דרבי נפתלי אמר ליה כיון באתה דש בעירך מותר: םכנה ואין בה מצוה. פר״ת

בשעת הסכנה יכול להסתכן בהן ולא תגין עליו המצוה ולא יעשה לו נס כמו לאלישע בעל הכנפים (שבת דף מע.): בתפרן. כשהוא תופר בית מושבם לריך ליזהר שלא ימשוך חוט התפירה יותר מדאי ויתקלקל הריבוע ור״ת פירש דלריך שיהא התפר עלמו מרובע:

לי כל זמן שאבוקה בידי בני אדם רואין אותי ומצילין אותי מן הפחתין ומן הקוצין ומן הברקנין: **כותני י**בהן שיש בידיו מומין לא ישא את כפיו ר' יהודה אומר יאף מי שהיו ידיו צבועות יסמים לא ישא את כפיו מפני שהעם מסתכלין בו: גמ' (4) יתנא מומין שאמרו בפניו ידיו ורגליו אמר ר' יהושע בן לוי ידיו בוהקניות לא ישא את כפיו תניא נמי הכי דידיו בוהקניות לא ישא את כפיו עקומות עקושות לא ישא את כפיו אמר רב אסי יחיפני יי(ובשיני) לא ישא את כפיו תניא נמי הכי יאין מורידין לפני התיבה לא אנשי בית שאן ולא אנשי בית חיפה ולא אנשי מבעונין מפני ®שקורין לאלפין עיינין ולעיינין אלפין אמר ליה רבי חייא לר' שמעון בר רבי ®אלמלי אתה לוי פסול אתה מן הדוכן משום דעבי קלך אתא אמר ליה לאבוה אמר ליה זיל אימא ליה כשאתה מגיע אצל יוחכיתי לה' לא נמצאת מחרף ומגדף אמר רב הונא זבלגן לא ישא את כפיו והא ההוא דהוה בשיבבותיה דרב הונא והוה פרים ידיה ההוא דש בעירו הוה תניא נמי הכי 'זבלגן לא ישא את כפיו ואם היה דש בעירו מותר א"ר יוחנן יסומא באחת מעיניו לא ישא את כפיו והא ההוא דהוה בשיבבותיה דרבי יוחנן דְהוה פריס ידיה ההוא דש בעירו הוה תניא נמי הכי סומא באחת מעיניו לא ישא את כפיו ואם היה דש בעירו מותר: ר"י אומר מי שהיו ידיו צבועות לא ישא את כפיו: תנא "אם רוב אנשי העיר מלאכתן בכך מותר: **בותני"** האומר איני עובר לפני התיבה בצבועין אף בלבנים לא יעבור בסנדל איני עובר אף יחף לא יעבור יהעושה תפלתו

בתפרן ובאלכסונן אמר רב פפא מתניתין דעבידא כי אמגוזא: מתני' האומר

עגולה סכנה ואין בה מצוה נתנה על מצחו או על פס ידו הרי זו דרך המינות סילציפן זהב ונתנה על בית אונקלי שלו ה"ז דרך החיצונים: גמ' מ"ם חיישינן שמא מינות נזרקה בו: העושה תפלתו עגולה סכנה ואין בה מצוה: לימא תנינא להא דתנו רבגן שמתפלין מרובעות הלכה למשה מסיני ואמר רבא

הכא נמי איכא נצויי אביו ונצויי רבו: פוחח פורם על שמע וכו': בעא מיניה עולא בר רב מאביי קטן פוחח מהו שיקרא בתורה אמר ליה ותיבעי לך ערום ערום מאי מעמא צבור: סומא פורם על שמע וכו': תניא שאמרו לו לרבי יהודה הרבה צפו לדרוש במרכבה ולא ראו אותה מימיהם ור' יהודה התם ייבאבנתא דליבא תליא מילתא והא קא מיכוין וידע הכא משום הנאה הוא והא לית בין אפילה לאורה עד שבא מעשה לידי פעם אחת הייתי מהלך באישון לילה ואפלה וראיתי סומא שהיה מהלך בדרך ואבוקה

לא ימשום כבוד צבור הכא נמי משום כבוד ליה הנאה ורבנן אית ליה הנאה כרבי יוסי דתניא א"ר יוםי כל ימי הייתי מצמער על מהרא זה יוהיית ממשש בצהרים כאשר ימשש העור באפלה וכי מה אכפת ליה לעור בידו אמרתי לו בני אבוקה זו למה לך אמר

באופן אחרן, שיתפרשו לשון כעם כמו פני ילכו (שמות לג) את פני (ויקרא כ) ומתרגמינן ית רוגזי ומעי"ן עושין אלפי"ן ופוגמין תפלתן. ודאמרינן (ברכות לב.) דבי ר"ח קורין לחלפין עיינין ולעיינין אלפין ההוא בדרשה: ש פניו ידיו ורגליו. הנושה את כפיו חולך מנעליו כדתניא (סוטה דף מ.) ואם יש בו מום יסתכלו בו ומתוך כך רואין את ידיו: דברים כח כט 2. וְחַבִּיתִי לַיִיָּ הַמַּסְתִּיר דעבי קלך. ותניא בהכל שוחטין (חולין פָנְיוֹ מִבֵּית יַעַקֹב וְקְוַיתִי לו: ישעיהו ח יז דף כד.) בשילה ובבית עולמים הלוים נפסלין בקול: אלל וחכיתי לה'. מקרא זה בספר ישעיה: לא נמלאת מחרף ומגדף. שהיה קורא לחיתי"ן היהי"ן נראה כאומר והכיתי: זכלגן.

. נמ' משום כבוד צבור גם" משום כבוד צבור. לעיל דף כג ע"א יומא דף ע ע"א גיטין דף ס ע"א סוטה דף לע ע"ב: שם אלמלי. עי' לעיל דף כא ע"א חוס' ד"ה אלמלא: מתני' ציפן זהב. סנהדרין :דף מח ע"ב

(**ח)** גם' (תנא מומין שאמרו בפניו ידיו ורגליו) שמתרו בפני ידי ונגנין) תא"מ ונ"ב הרא"ש והטור לא גרסי הך ברייתא ורב אלפס גרס לה ועי' בטור לוכפק גוס יכי ועדי בטור א"ח סי קכח: (3) רש"י ד"ה דש בעירו וכוי לשון רגיל כמו: (ג) ר"ה במפרן וכוי אלכסון כהלכמו שתהא מרובע : ששלה

לעזי רש"י

/ונטיייש [לינטילושי״ש]. מכ נמשים. קרו״ג. חריע.

מוסף רש"י

תפילין מרובעות. הנתים מלובעים (מנחות לה.). בתפרן. בתפירתן את ריבוען, שלא חוטי התפירה מוטי התפירה יותר מדי שלא יכוולו ויקלר לחבו שקורין דגרולי״ר, רחבו שקורין דגרולי״ר, ובאלכסובן. שיהא ריבוען מכוון ארכו כרחבו כדי שיהא להסון שיהא להסון שאמרו חכמים כל אמתא בריבועה המתה ותרי חומשי יאלרמנות ולה יכה אררו זויות פסולין (שם). **האומר. נתפלתו** (ברכות דעתם חוץ מדעת חכמים דבעינן לך לאות^{מ)} ולא לאחרים לאות (שם): **ליפן זהב.** גמי כתיב למען תהיה תורת ה' בפיך (שמות יג) שיהא הכל מבהמה טהורה: **גב" שמא מינום נורקה בו.** המינין עובדי ע"ז0 מקפידין בכך: **בחפרן ובאלכסונן.** כשהוא חופר בית מושבן צריך ליזהר שלא יקלקל ריבוען במשיכת חוט התפירה ולריך שיהא להן אלכסון כהלכתו (ג) במרובע שתהא אלבע ברוחב ובאורך שהיא אנבע ושני חומשין באלכסון: כי אמגווא. עגולות כאגח אבל עגולה כבילהם וכעדשה שפיר דמי ולא תסייעא לברייתא מתחניתין:

יברכוד

תי מצטער על מה שכתוב כאשר ימשש העור באפלה, וכי מה אכפת לעור בין אפילה לאורה וכול׳. ו<mark>הילכתא</mark> (כרבנן) סומא פורס על שמע. <mark>(כהן שיש ביןדו מומין לא (ישא וכו</mark>׳. תנא ב]פניו ידיו ורגליו. בוהקיות לא ישא את כפיו, וכן אם היו עקומות או עקושות לא ישא את כפיו. חיפני ובישני לא ישא את כפיו. מני א בוהקיות לא ישא את כפיו. מני א עקומות או עקושות לא ישא את כפיו. חיפני ובישני לא ישא את כפיו. מני א עקומות או עקומות או עקומות או עקומות או עקומות או עקומות או ביי מאן ולא אנשי טבעונין בןפניו דייו ורגליו. בוהקיות של את כפיו, וכן אם היו עקומות או לקושות או לקשות אל ישא את כפיו. חוצה לא המש בית שאן ורא אנשי ברעו שאן ורא אנשי ברעו שאן ורא אנשי ברעו שאן ורא אנשי ברע שאן ורא אנשי ברעו שאו היה יכול לקרות חי"ת אלא היה קורא לחיתי"ן (חיתין) לו היה"ן לפיכך אימר לו כשאתה מגיע לקרוא וחכיתי לה' נמצא שונא ישראל מוציאן לה' אנמצא מחרף ומגדף. תניא ובלגן לא ישא את כפיו ואם היה יכול לקרות חי"ת אלא היה קורא לחיתי"ן (חיתין) לו היה"ן לפיכך אימר לו בעירו מותר. מי שהיו ידיו צבועות אסטם לא ישא את כפיו ממני שהוב בעירו מותר. מי שהיי דיו צבועות אסטם לא ישא את כפיו ממני שהעם מסתכלין בו. תניא אם היו רוב אנשי אותה העיר מלאכתן בכך, מותר. תוסבתא ביית הנכנס שאין להן מי שיקרא אלא אחד, עומד וקורא יושב אפילו ז' פעמים. קטן מתרגם על ידי עון, שאי ואהרן אחין יהיה בביאן. ראש הכנסת או חזן הכנסת לא יקרא צד שיאכור לו הזקן בהם, שאין ארם מבובו לו. חזן העומד לקרות, אחד עומד ומחון לו עד שיקרא. בידל, אבל אינו כבוד לגדול שיתרגם על ידי קטן, שאי ואהרן אחין יהיה בביאן. ראש הכנסת או חזון הכנסת לא יקרא צד שיאכור לו הזקן פניהן כלפי העם האחריהן כלפי הקדש, וכשמניחים התרבה פניה בלפי הנם האחריה כלפי העם האחריהן כלפי העם האחריהן כלפי הקדש, ומודה הכניה בלפי העם האחריה בל היותר של מיותר ביית בריכה ברב לאני מורבו לורב שיתור מורב לאובר שוויים. בער הלו היום בל מודים לא מורבו או בשל הוו מור ביות בו הוו ביית בריבה בל היום ביית ביות בריבה בל היום לאור ביות ברוב לאבר שוו שלא ביות ביות ביות ברוב ברוב לאבר שליום לאור ביות ביותר ביות ביות ביות ביות ביות ביותר ביות ביותר ביות ביותר ביות ביותר ביותר ביותר ביותר ביותר ביותר ביותר ביות ביותר בי ביצד יקבים יושבים, מנחם כעלי מדנים ואחודיתן כל כל הואף מי המבינהים המידה מנה לכל המרח שנאי החומה במי המשום להמ הקדש, שהאי תקהל העדה אל פתח אהל מועד. אין פותחין פתח בית הכנסת אלא למודת שכן ההיכל למורח שנאי הוונים לפני המל מועד אל מועד מורף אחדן קורא חשנים מתרגמי ולון לאוך אחדן קורא ושנים מתרגמי ולון שנים מתרגמי ולון לאודן קורא ושנים מתרגמי ולון שנים מתרגמי וכולי עד והתרגום מעכב. אמר ר' יוני מן מכין ממין בבניא אחד קורא ואחד מתרגם, אחד קורא ושנים מתרגמי וכולי עד והתרגום מעכב. אמר ר' יוני מקד עובר, אף יחף לא יעבור. מאי טעמא חיישיגן שמא נורקה בו מינות. העושה אמר ר' יונה אף על גב שאין התרגום מעכב טעה מחזירין אותו. [מתני"] האומר איני עובר לפני התיבה בצבועין, אף בלבנים לא יעבור. בסגדל איני עובר, אף יחף לא יעבור. מאי טעמא חיישיגן שמא נורקה בו מינות. העושה תפילתו עגולה. פ" העושה תפיליו עגולין כאגוז. אלא כתנו רבנן תפילין מרובעות הלכה למשה מטיני ואמר רבא בתופרן ובאלכסונן. [סכנה ואין בה מצוה]. פיר' פעמים שנופל על פניו ברחום וחנון ואם הן תפילין בראשו ענולה. פ"א ביר איניה ביר באינות. ביר המינות. ביפה זהב ונתנה על בית יד של אונקלו, פ"אצילי ידיו, [נ"א: תחת אצילי ידיו], הרי זה דרך המינות. האומר

. א) מלשון רבינו משמע דר"ח אמר כן לר"ש בר ר' דלא כמו דאיתא בגמ' לפנינו ואולי דגי' אחרת היה לו ול"ע.

ל) ותוספ' פ"נו. ב) ופירוש נה בנת הלב ועי' תוס' ע"ז כח: ד"ה שוריינא דעינא ולדעת רש"י אבנתא דליבא הו טרפשי הלבו. ג) וגי׳ סה"ת ורתב"ם ורח"ם אסטיס ופואה ורי"ף אסטיס וקולה], ד) [ל"ל ובישני], ה) וברכות לב.ז. ו) ול"ל ד"ה בכהנים וכו' לדחות פרש"י דהכא והחליטו טעם ע"פ הירושלמי משום סיסת הדעת ע"ש], ש) [דיבור זה שיין קודס ד"ה בוהקניות], י) [שיין לעיל במשנהו. ל) ודברים וו. לעיל בנוסח), מ) [עבויטי], () [שס], מ) [שמות יג], () בס"א: כומרים חלמידי ישו הנולרי, מ) [ע" רש"ש],

תורה אור השלם 1. וְהָיִיתָ מְמַשֵּׁשׁ בַּצְהֶרִים כַּאֲשֶׁר יְמַשֵּׁשׁ הַעַוּרְ בָּאֲפַּלְה וְלֹא ַּיִּאָנוּ תַּצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶיךְ וְהָיִיתְ אַך עָשׁוּק וְגָזוּל כָּל

ע) ןעי' תוס' ב"מ שתירלו

גליון הש"ם

הגהות הב"ח